

Libris .RO

Respect pentru oameni și cărți

JO
WALTON

Printre ceilalți

Traducere din limba engleză și
note de Liviu Szoke

PALADIN

Colecție coordonată de: Mihai-Dan Pavelescu
Redactori: Tatiana Bucur, Beatrice Feleagă
Tehnoredactor: Angela Ardeleanu
Coperta: Alexandru Daș

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

WALTON, JO

Printre ceilalți / Jo Walton; trad. de Liviu Szoke. – București:
Editura Paladin, 2017

ISBN 978-606-8673-51-6

I. Szoke, Liviu (trad.)

821.111

Jo Walton

Among Others

Copyright © 2010 by Jo Walton

© Editura Paladin, 2017, pentru prezenta ediție

Editura Paladin este un imprint al Grupului Editorial Art

Aș vrea să-i mulțumesc mătușii mele, Jane, care a acceptat axiomatic că voi crește și voi deveni scriitoare, și fiicei sale, Sue, acum numită Ashwell, care mi-a dăruit atât *The Hobbit*¹, cât și trilogia *Earthsea* a lui Le Guin. De asemenea, îi sunt recunoscătoare doamnei Morris, fosta mea profesoară de limba galeză, care și-a făcut griji pentru mine timp de treizeci de ani.

Mary Lace și Patrick Nielsen Hayden m-au susținut în timp ce scriam această carte. Cei de la Live Journal cu care corespondam au fost extraordinari, căci mi-au furnizat orice fel de informații ceream, mai ales Mike Scott, fără de care totul ar fi fost imposibil. Unii oameni au asistenți de cercetare cu normă întreagă, care nu sunt la fel de rapizi sau de bine informați. Mulțumesc încă o dată, Mike.

Emmet O'Brien, Sasha Walton și, destul de des, Alexandra Whitebean mi-au oferit găzduire în timp ce scriam. Alter Reiss mi-a cumpărat un laptop cu sistem DOS, ca să pot continua să scriu, iar Janet M. Kegg mi-a găsit o baterie pentru el și mi-a trimis-o. Vecinul de vizavi, René Walling, a găsit titlul potrivit. Am cei mai buni prieteni. Serios.

Louise Mallory, Caroline-Isabelle Caron, David Dyer-Bennett, Farah Mendlesohn, Edward James, Mike Scott, Janet Kegg, David Goldfarb, Rivka Wald, Sherwood Smith,

---

¹ Titlurile au fost păstrate în limba engleză. Pentru versiunea în limba română, a se consulta *Lista de titluri* de la finalul cărții (n. r.).

Sylvia Rachel Hunter și Beth Meacham au citit cartea după ce am terminat-o și au făcut comentarii pertinente. Liz Gorrinsky și oamenii care muncesc din greu la producție și la publicitate în cadrul editurii Tor sunt întotdeauna foarte atenți când se ocupă de cărțile mele și fac tot posibilul să ajungă în mâinile oamenilor.

Toată lumea îți spune să scrii despre ceea ce știi, însă am descoperit că să scrii ceea ce știi este mult mai dificil decât să inventezi ceva. Este mai ușor să cauți informații despre o anumită perioadă istorică decât despre viața ta și este mult mai ușor să te descurci cu situații care au o încărcătură emoțională mai mică și de care ți-e mult mai simplu să te detașezi. Este un sfat foarte prost! De aceea veți descoperi că n-au existat niciodată locuri precum văile galeze, că n-a existat cărbune sub ele și că pe acolo n-au circulat niciodată autobuze roșii; n-a existat niciodată un an ca 1979, nici vârsta de cincisprezece ani și nici o planetă numită Pământ. Zânele sunt reale, totuși.

Er' perrehhne.

Ursula K. Le Guin, *The Lathe of Heaven*

Care ar fi sfatul pe care ți l-ai da ție însăși, la o vârstă mai fragedă, și când anume?

În orice moment cuprins între 10 și 25 de ani:
Va fi mai bine. Sincer. Chiar există oameni de care îți va plăcea și care te vor plăcea și ei, la rândul lor.

Farah Mendlesohn, Live Journal, 23 mai 2008

Joi, 1 mai 1975

Fabrica Phurnacite din Abercwmboi a distrus toți copacii pe o rază de trei kilometri. Am măsurat pe kilometraj. Semăna cu ceva ieșit din adâncurile iadului, ceva negru ce se ridica în adevărate furnale de flăcări, care se reflectau într-o baltă neagră ce omora orice pasăre sau animal care bea de acolo. Mirosul era de nedescris. Întotdeauna închideam de tot ferestrele mașinii când treceam pe lângă ea și încercam să ne ținem respirația, însă bunicu' spunea că nimeni nu-și poate ține respirația atât de mult și avea dreptate. Se simțea sulf în acel miros, adică un adevărat infern chimic, așa cum știe toată lumea, și mai erau și altele, mult mai rele, de metale fierbinți, fără nume, și de ouă stricate.

Eu și sora mea îi puseseăm numele Mordor și nu mergeam niciodată singure acolo. Aveam zece ani. Chiar și așa, mari cum eram, imediat ce am coborât din autobuz și-am zărit-o, ne-am luat de mână.

Era pe seară și, cu cât ne apropiam, cu atât fabrica părea că se înalță mai întunecată și mai înfricoșătoare ca niciodată. Pe șase dintre furnale ieșeau flăcări; patru emanau fum toxic.

— Sigur este un dispozitiv al Dușmanului, am murmurat eu.

Mor n-avea chef de joacă.

— Chiar crezi că va funcționa?

Respect pentru Zânele erau convinse de asta, am zis eu încercând s-o liniștesc.

— Știi, totuși câteodată nu sunt sigură cât de mult înțeleg ele din lumea reală.

— Lumea lor este reală, am protestat. Doar că într-un mod diferit. Dintr-un punct de vedere diferit.

— Da.

Se uita la Phurnacite, care se mărea și devenea mai înfricoșătoare pe măsură ce ne apropiam.

— Dar tot nu sunt sigură cât de mult înțeleg ele din lumea înconjurătoare. Iar asta, fără îndoială, face parte din acea lume. Copacii sunt uscați. Nu există nicio zână pe o rază de kilometri întregi.

— De-asta suntem noi aici, am zis eu.

Am ajuns la gardul de sârmă, trei fire încâlcite dintre care doar cel de sus era ghimpat. Pe un panou scria „Interzis Accesul Persoanelor Neautorizate. Atenție la Câinii de Pază”. Poarta se afla foarte departe, pe partea cealaltă, și nu o puteam vedea din locul ăla.

— Sunt și câini? m-a întrebat ea.

Lui Mor îi era frică de câini, iar ei simțeau asta. Câini foarte prietenoși, care se jucau cu mine, se zbârleau la ea imediat. Mama zicea că este o metodă prin care oamenii ne-ar putea deosebi una de cealaltă. Poate c-ar fi mers, însă, tipic pentru mama, metoda ei era, în același timp, îngrozitor de malefică și cam riscant de pus în practică.

— Nu, i-am răspuns.

— De unde știi?

— Am strica totul dacă ne-am întoarce tocmai acum, după ce-am depășit atâtea greutăți și am ajuns atât de departe. În plus, este o misiune și n-o poți lăsa baltă pentru că ți-e frică de câini. Nu știu ce-ar spune zânele. Gândește-te la tot ce trebuie să suporte oamenii într-o misiune.

Respect pentr Știam că n-*o* să funcționeze. În timp ce vorbeam, scrutam întunericul care se adâncea. Mă străngea de mână din ce în ce mai puternic.

— În plus, câinii sunt animale. Chiar și câinii dresați ar bea din apa asta și atunci ar muri. Dacă aici chiar ar fi câini, măcar câțiva ar trebui să zacă morți pe marginea bălții, dar nu văd niciunul. E o cacealma.

Ne-am strecurat pe sub gardul de sârmă, făcând cu rîndul ca să-l ținem ridicat. Balta nemișcată arăta precum cositorul neșlefuit, în ea reflectându-se flăcările de la furnale ca niște dâre tremurătoare și întrerupte. Mai jos de furnale se zăreau lumini, care-i ajutau pe cei din tura de seară să lucreze.

Nu exista niciun fel de vegetație, nici măcar copaci uscați. Tăciunii ne trosneau sub picioare, iar bucățele de zgură amenințau să ne sucească gleznela. Părea că doar noi eram în viață acolo. Steluțele de lumină de la ferestrele caselor de pe dealul din partea opusă păreau teribil de departe. Aveam o colegă care locuia acolo. Fuseserăm la o petrecere la ea odată și remarcaserăm mirosul chiar și în interiorul casei. Tatăl ei lucra la fabrică. Mă întrebam dacă era în momentul acela înăuntru.

Ne-am oprit la marginea bălții. Era complet nemișcată, fără cea mai mică unduire naturală a apei. M-am scotocit prin buzunar după floarea magică.

— Tu o ai pe a ta?

— E un pic zdrobită, mi-a răspuns, scoțând-o.

M-am uitat la flori. Și a mea era un pic zdrobită. Nimic din ceea ce făcuserăm până atunci nu păruse atât de copilăresc și de prostesc, precum să stăm în mijlocul pustietății, la marginea bălții moarte, ținând în mâini două scânteiuțe zdrobite, despre care zânela ne spusese că vor distruge fabrica.

Nu-mi trecea prin minte nimic potrivit de zis.

Respect pentru — Hai! Un', doi, trei! am spus și la „trei”, ca de obicei, am aruncat florile în balta plumburie, unde au dispărut fără să stârnească nici măcar o undă.

Nu s-a întâmplat nimic. Apoi un câine a lătrat undeva departe și Mor s-a întors și a rupt-o la fugă, iar eu am pornit după ea.

— Nu s-a întâmplat nimic, a zis ea când eram deja pe drum, după ce parcurseserăm distanța înapoi în mai puțin de un sfert din timpul pe care-l făcuserăm la dus.

— La ce te așteptai? am întrebat-o.

— Ca Phurnacite să se prăbușească și să lase un crater în urmă, mi-a zis pe cel mai normal ton cu putință. În sfârșit, la asta sau la huorni².

Nu mă gândisem la huorni, deși mi-ar fi plăcut enorm să-și facă apariția.

— Am crezut că se vor dizolva florile și că apa va începe să bolborosească tot mai tare, fabrica se va face bucăți, iar copacii și iedera vor ieși la iveală dintre dărâmături, în timp ce noi am fi privit, și balta se va umple de apă adevărată, și o pasăre va veni și va bea din ea, apoi zânele vor sosi, și ne vor mulțumi, și-și vor face din fabrică un palat.

— Dar nu s-a întâmplat nimic de felul ăsta, a continuat ea oftând. Mâine va trebui să le spunem că n-a funcționat. Haide, mergem pe jos acasă sau așteptăm autobuzul?

Funcționase, totuși. A doua zi, titlul de pe prima pagină din ziarul *Leader*, din Aberdare, suna așa: „Fabrica Phurnacite se închide: Mii de slujbe pierdute”.

Am început cu această parte a poveștii pentru că este mai densă, mai concisă și are mai mult sens, iar continuarea nu mai e la fel de simplă.

---

² Copacii din *The Lord of the Rings*, care pot vorbi și se pot deplasa (n. r.).

Respect pentru *Gândiți-vă la ea ca la o amintire. Gândiți-vă la ea ca la una dintre acele amintiri care mai târziu sunt discreditate, spre groaza celorlalți, pentru că autorul a mințit și s-a dovedit că e de altă culoare, e de alt sex, face parte din altă clasă socială și are alte orientări decât cele la care se gândise toată lumea. Eu am cu totul altfel de problemă. Trebuie să mă străduiesc să nu las impresia că sunt prea normală. Ficțiunea este simpatică. Ficțiunea îți permite să selectezi și să simplifici. Asta nu este o poveste simpatică și nu este nici o poveste ușor de spus. Dar este o poveste despre zâne, așa că simțiți-vă liberi să vă gândiți la ea ca la o poveste cu zâne. Oricum, nu e ca și cum o să-i dați crezare.*

*Foarte personal.
Acesta NU este un caiet pentru școală!*

*Et haec, olim, meminisse iuvabit!*³

Virgiliu, *Eneida*

---

³ „Într-o zi, vă veți bucura poate și de amintirea lor!”, *Eneida*, Cartea I, trad. Eugen Lovinescu, Editura Albatros, București, 1978.

Miercuri, 5 septembrie 1979

— Și ce bine îți va fi, mi-au spus, să stai la țară. După ce ai plecat dintr-un loc atât de, să-i zicem, ei bine, industrializat. Școala e chiar la țară, vor fi acolo vaci, iarbă și aer curat.

Vor să scape de mine. Să mă trimită la o școală cu internat, lucru în avantajul lor, așa putând pretinde în continuare că nu exist. Nu mă priveau niciodată direct în ochi. Se uitau pe lângă mine sau mă priveau mijindu-și ochii. Nu eram genul de rudă pe care ar fi preferat s-o aibă, dacă ar fi avut de ales. *El* probabil că se uita la mine, nu sunt sigură. Eu nu mă puteam uita la el. Tot ce făceam era să arunc priviri piezișe, examinându-i chipul, barba, culoarea părului. Oare semăna cu mine? Nu-mi dădeam seama.

Erau trei, surorile lui mai în vârstă. Le văzusem într-o fotografie, mult mai tinere, însă fețele lor arătau exact la fel; erau îmbrăcate ca niște domnișoare de onoare, iar pe lângă ele, mătușica mea, Teg, arăta la fel de maronie ca o boabă de cafea. În fotografie fusese și mama, în rochia ei oribilă de mireasă de culoare roz – roz din cauză că era decembrie, iar noi urma să ne naștem în iunie, așa că îi era oarecum rușine –, dar pe *el* nu-l văzusem. Ea rupsese partea cu el. Rupsese, tăiase sau arsese toate părțile cu el din fotografiile de nuntă, după ce o părăsise. N-am văzut niciodată o poză cu el, nici măcar una. În *Jane of Lantern*

Respect | *Hill*, de L. M. Montgomery, o fată, ai cărei părinți divorțaseră, recunoaște o fotografie a tatălui ei într-un ziar, fără să fi știut cum arată. După ce am citit despre asta ne-am uitat la câteva fotografii, dar pentru noi n-au avut niciun efect. Ca să fiu sinceră, în cea mai mare parte a timpului nici nu ne gândeam la el.

Deși mă aflam în casa lui, eram aproape uimită să văd că există cu adevărat, atât el, cât și cele trei surori vitrege ale lui, care dădeau ordine și-mi cereau să le numesc mătuși.

— Nu mătușică! mi-au zis. Mătușică e prea comun.

Așa că le-am spus mătuși. Se numesc Anthea, Dorothy și Frederica, știu asta, așa cum știu și multe alte lucruri, deși sunt minciuni. Nu pot avea încredere în nimic din ce mi-a spus mama, decât dacă a fost mai întâi verificat. Totuși, unele lucruri nu pot fi verificate cu ajutorul cărților. Oricum, nu-mi folosește la nimic faptul că le știu numele, pentru că nu le pot deosebi, așa că nu le spun mătușa cutare, ci doar mătușă. Ele îmi spun Morwenna, foarte formal.

— Arlinghurst este una dintre cele mai bune școli pentru fete din țară, a spus una.

— Toate trei am învățat acolo, a continuat alta.

— Am petrecut acolo cea mai minunată perioadă a vieții, a încheiat a treia.

Vorbitul pompos părea a fi un obicei pentru ele.

Stăteam în fața șemineului rece, privind pe sub breton și sprijinindu-mă în baston. Țasta era un alt lucru pe care nu voiau să-l vadă. Am citit milă pe chipul uneia dintre ele când am coborât din mașină. Urăsc treaba asta. Mi-ar fi plăcut să stau jos, dar nu voiam să le spun. Acum pot sta mult mai bine în picioare. Mă voi vindeca, orice ar spune doctorii. Câteodată îmi doresc atât de mult să alerg, încât resimt dorința asta mai tare decât durerea din picior.

Respect pentru M-am întors ca să-mi iau gândul de la asta și m-am uitat la șemineu. Era din marmură, lucrat foarte elaborat, cu model de frunze de mesteacăn din bronz. Totul era foarte curat, dar nu părea confortabil.

— Deci, îți vom cumpăra uniformele chiar azi, din Shrewsbury, și te conducem acolo mâine, mi-au spus.

Mâine. De-abia așteaptă să scape de mine, cu accentul meu urât galez, cu șchiopătatul meu și, cea mai rea dintre toate, cu existența mea deranjantă. Nici eu nu-mi doresc să fiu aici. Problema e că nu am unde să mă duc în altă parte. Nu poți să locuiești singur până la vârsta de șaisprezece ani; am aflat asta la cămin. Iar el este tatăl meu, chiar dacă nu-l mai văzusem niciodată. Există un anumit sens în această situație, în faptul că femeile astea sunt mătușile mele. Iar asta mă face să mă simt mai însingurată și mai departe de casă ca niciodată. Îmi este dor de adevărata mea familie, cea care m-a dezamăgit.

Restul zilei l-am petrecut la cumpărături, cu toate cele trei mătuși, dar fără el. Nu știam dacă mă bucuram sau îmi părea rău din cauza asta. Uniforma școlii Arlinghurst trebuia comandată din magazine speciale, la fel ca și uniforma pe care o avuseserăm în școala gimnazială. Am fost atât de mândre când am luat testul Unsprezece plus⁴. Eram considerate cele mai bune din regiune. Acum totul s-a dus și sunt obligată să merg la școala asta pretențioasă, cu cerințele ei ciudate. Una dintre mătuși avea o listă și am cumpărat toate obiectele trecute acolo. Cu siguranță mătușile nu șovăie atunci când vine vorba să cheltuiască bani. Niciodată nu s-au mai cheltuit atâția bani pentru mine. Păcat că toate lucrurile sunt atât de oribile. Multe dintre

---

⁴ Sistem de teste de examinare pentru o parte dintre elevii aflați în ultimul an de școală primară, care condiționează admiterea la gimnaziu.

Respect , ele sunt echipamente sportive. Nu le-am spus că probabil n-o să le folosesc prea curând sau, poate, niciodată. Evit în continuare să mă gândesc la asta. Toată copilăria am alergat, amândouă. Am câștigat maratoane. În cele mai multe dintre maratoanele de la școală am concurat una împotriva celeilalte, depășindu-i pe toți. Bunicu' vorbea despre Jocurile Olimpice, visa cu ochii deschiși, dar amintise lucrul ăsta. Nu mai participaseră niciodată gemeni la Jocurile Olimpice, spunea el.

Când am ajuns la pantofi a apărut o problemă. Le-am lăsat să-mi cumpere pantofi de hochei, pantofi pentru alergat și espadrile pentru gimnastică pentru că le puteam folosi sau nu. Când am ajuns la pantofii pentru uniformă, de purtat zi de zi, a trebuit să le opresc.

— Am un pantof special, le-am zis fără să le privesc. Are o talpă specială. Pantofii trebuie făcuți de un medic ortoped. Nu-i pot cumpăra, pur și simplu.

Vânzătoarea le-a confirmat că nu-i puteam cumpăra din orice magazin cu încălțăminte pentru elevi. Ea a ridicat mâna, ținând un pantof pentru școală. Era urât și nu foarte diferit de pantofii greoi pe care-i purtam.

— N-ai putea să mergi cu ăștia? m-a întrebat una dintre mătuși.

Am luat pantoful și m-am uitat la el.

— Nu, am zis eu, răsucindu-l pe toate părțile. Uite, are toc.

Era un argument slab, deși școala probabil consideră că pantofii cu toc sunt ceva ce ar purta orice adolescentă cu un minim respect de sine.

Nu voiau să mă umilească în timp ce cotcodăceau despre pantofi, despre mine și despre talpa mea specială. Trebuia să-mi reamintesc asta în timp ce stăteam acolo nemișcată ca o stâncă, cu un zâmbet abia schițat și îndurerat pe față. Voiau să mă întrebe ce am pățit la picior, dar le priveam

Respect p sfidătoare și nu prea îndrăzneau. Faptul că nu îndrăzneau și că citeam asta pe fețele lor mă înveselea un pic. Au renunțat la ideea cu pantofii și au spus că cei de la școală vor trebui să înțeleagă situația.

— Nu e ca și cum aș purta niște pantofi roșii și extravagante, le-am zis.

Asta a fost o greșeală, pentru că s-au holbat toate la pantofii mei. Sunt pantofi pentru infirmi. Am avut de ales un singur model pentru femei invalide, negri sau maro, și mi-am ales negri. Bastonul este din lemn. A fost al bunicii, care încă mai trăiește, este în spital și încearcă să se facă bine. Dacă se va însănătoși, s-ar putea să mă pot întoarce acasă. N-am prea multe șanse, având în vedere tot ce s-a întâmplat, dar e singura mea speranță. Am un breloc din lemn atârnat de fermoarul puloverului. Este o bucațică dintr-un copac, cu tot cu coajă, din Pembrokeshire. Îl am de dinainte ca toate acestea să fi avut loc. L-am atins și le-am observat privirile. Am văzut ce au văzut și ele, o adolescentă ciudată, irascibilă și infirmă, cu o bucațică de lemn veche în mână. Dar ar fi trebuit să vadă doi copii încrezători și luminoși. Eu știu ce s-a întâmplat. Ele nu știu și nici nu vor înțelege vreodată.

— Sunteți foarte englezoaice, am spus.

Au zâmbit. Acolo de unde vin eu, asta este o insultă, o ocară îngrozitoare, cel mai rău lucru pe care i-l poți spune cuiva. A fi englez. Însă acum sunt în Anglia.

Am luat cina la o masă care ar fi fost neîncăpătoare pentru șaisprezece persoane, totuși eu, doar o persoană din cinci, mă simțeam nelalocul meu. Toate se asortau, fețele de masă, șervețelele, farfuriile. Totul era complet diferit de lucrurile de acasă. Mâncarea era, așa cum mă și așteptasem, îngrozitoare – carne ca pingeaua, cartofi apoși și un fel de legumă verde în formă de suliță, care avea gust de iarbă. Toată viața auzisem că mâncarea englezească este

Respect îngrozitoare și mi s-a părut oarecum liniștitor să-mi dau seama că e adevărat. S-a vorbit despre școlile cu internat, la care merseseră toate trei. Știam deja totul. Că doar n-am citit degeaba seria *Greyfriars* sau *Malory Towers* sau operele complete ale Angelei Brazil⁵.

După cină, el m-a chemat în birou. Mătușilor nu prea le-a picat bine, dar n-au zis nimic. Biroul a fost o surpriză absolută, pentru că era plin de cărți. Având în vedere cum arăta restul casei, mă așteptam să văd ediții legate în piele ale romanelor lui Dickens, Trollope și Hardy (bunica îl iubea pe Hardy), în schimb, rafturile erau ticsite cu exemplare ieftine, multe dintre ele volume SF. M-am simțit cu adevărat relaxată pentru prima dată de când mă aflam în casa asta și în prezența lui, pentru că, în preajma cărților nu poate fi totul chiar atât de rău.

În încăpere mai erau și alte lucruri – scaune, un șemineu, o tavă pentru băuturi, un picup –, însă le-am ignorat sau le-am evitat și am mers pe cât de repede eram în stare către raftul cu SF-uri.

Erau o mulțime de cărți de Poul Anderson pe care nu le citisem. Înghesuită deasupra raftului cu scriitori ale căror nume încep cu litera A se afla *Dragonquest*, de Anne McCaffrey, care părea un fel de continuare a povestirii „Weyr Search”, pe care am citit-o într-o antologie. Pe raftul de dedesubt se afla un volum de John Brunner⁶ pe care nu-l citisem. Și, mai bine de-atât, două romane de John Brunner, ba nu, trei romane de John Brunner pe care nu le citisem. Mi-am simțit ochii înotând în lacrimi.

Îmi petrecusem vara practic lipsită de cărți, având doar ce luasem cu mine când am fugit de la mama – cele trei

⁵ Scriitoare britanică (1868–1947).

⁶ Scriitor britanic de science-fiction (1934–1995), cunoscut mai ales pentru romanul *Stand on Zanzibar*, apărut în 1968.

Respect p volume în ediții de buzunar din *The Lord of the Rings*, desigur, *The Wind's Twelve Quarters*, volumul 2, de Ursula K. Le Guin, despre care aş susține oricând în fața tuturor că e cea mai bună culegere de povestiri a unui autor din toate timpurile, și *The Last Starship from Earth*, de John Boyd, din care citisem cam jumătate și despre care cred că nu mai are același farmec atunci când o recitești, oricât de mult ți-ai dori. Citisem, deși nu o luasem cu mine, *When Hitler Stole Pink Rabbit*, de Judith Kerr, și comparația cu Anna luând cu ea o jucărie nouă în locul iubitului iepure roz când au părăsit Al Treilea Reich mi-a dat un sentiment neplăcut de fiecare dată când m-am gândit la romanul lui Boyd.

— Pot... am vrut să întreb.

— Poți împrumuta oricâte cărți dorești, doar să ai grijă de ele și să le aduci înapoi, mi-a zis.

Am înșfăcat cărțile de Anderson, de McCaffrey și pe cele de Brunner.

— Ce-ai luat?

M-am întors și i-am arătat. Ne uitam amândoi la cărți, nu unul la celălalt.

— Ai citit-o pe prima? m-a întrebat arătând cu degetul un volum de McCaffrey.

— De la bibliotecă, am zis.

Citisem toată colecția de science-fiction și de fantasy a bibliotecii din Aberdare, de la *Ensign Flandry* a lui Anderson și până la *Creatures of Light and Darkness* a lui Roger Zelazny, ceva ciudat, o carte despre care încă nu știu ce să cred.

— Ai citit ceva de Delany? m-a întrebat.

Și-a turnat niște whisky și a băut. Mirosea ciudat, oribil.

Am clătinat din cap. Mi-a întins un Ace Double⁷, din care jumătate era *Empire Star*, de Samuel R. Delany. L-am întors

---

⁷ Serie de cărți apărută la editura americană Ace, în care două romane erau publicate într-un singur volum.